

внутрішнього середовища – це основне завдання антикризової стратегії. Саме тому, антикризову стратегію необхідно вважати способом досягнення підприємством власних цілей, з урахуванням впливів чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, які є джерелом виникнення кризових явищ та кризової ситуації, внаслідок яких підприємство потрапляє в кризовий стан.

Література.

1. Thompson A. A., Strickland A. J. III. Strategic Management: Concept and Cases. 2007 4th ed. University of Alabama, Business Publication Inc., Plano, Texas.
2. Дмитренко А. І. Стратегії антикризової діяльності промислових підприємств / А. І. Дмитренко // Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. – 2009. – № 4 (20). – С. 49-53.
3. Аистова М.Д. Антикризисное управление: теория, практика, инфратруктура: [учеб.-практ. пособ.] / М.Д. Аистова, Г.А. Александров, А. Г. Бокичева и др.// – М.: БЕК, 2002. – 544 с.
4. Попов Р.А. Антикризисное управление: [Учебник] / Р.А. Попов // – М.: Высш.шк., 2004. – 429 с.
5. Ткаченко А.М. Антикризове управління як один з напрямів підвищення ефективності діяльності підприємства / А.М. Ткаченко, С.В. Телін // Економічний вісник Донбасу. – 2010. – № 3. – С. 122-124.
6. Ткачова Н.М. Логістичні підходи до формування стратегії антикризового розвитку / Н.М. Ткачова, С.В. Денісова // Логістика: теорія та практика. – 2012. – № 2. – С. 192-195.

ВПЛИВ ЗАБРУДНЕННЯ ВІДХОДАМИ НА РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТАХ

Фомічева Т. Є., аспірант

Науковий керівник: Дубовіч І. А., к. геогр. н., доцент

Національний лісотехнічний університет України, м. Львів

Забруднення відходами становить серйозну загрозу для довкілля, яка з кожним роком все більше зростає. Це створює перешкоди для розвитку туризму, в тому числі і екологічного. Українські Карпати є чи не найбільшим регіоном, де здійснюється екологічний туризм і доходи від якого можуть бути в десятки разів більшими. Відсутність

ефективного регулювання впливу незаконного поводження з відходами створює значні проблеми для розвитку екологічного туризму Карпатського регіону.

Українські Карпати – унікальний і величний регіон України з неповторним поєднанням краси гір і лісів. Вони входять до частини гірської системи східних Карпат. На території цих регіонів знаходяться багато об'єктів природно-заповідного фонду, що створює значні можливості для розвитку туристичної сфери [3].

До основних характеристик екологічного туризму в Українських Карпатах, які відрізняють його від інших видів туризму належать такі [5]: забезпечує подорож до природного пункту призначення; мінімальний вплив на довкілля; створює екологічну свідомість; надає прямі фінансові вигоди для збереження довкілля; поважає місцеву культуру; підтримує права людини і демократичні рухи. Таким чином, під екологічним туризмом розуміємо вид туризму (подорожі на природу), який базується на еколого-економічній компетентності туриста, основною метою якого є раціональне використання природних ресурсів та збереження навколишнього природного середовища, відповідно до концепції сталого розвитку [1].

Крім цього, важливим питанням є те, що екологічний туризм повинен включати цілеспрямовані кроки для мінімізації впливу на довкілля через вибір діяльності, обладнання, місце розташування та терміни, розмір групи, освіту та навчання а також ефективне управління. Вплив від екологічного туризму на довкілля є незначним. До них належать: витоптування, дроблення або очищення рослинності; модифікація ґрунту; введення бур'янів і патогенів; забруднення повітря від вихлопних газів генератора, шум від машин, транспортних засобів; порушення дикої природи через все вищезазначене та ін.

Іншого характеру набуває вплив забруднення твердими побутовими відходами на розвиток екологічного туризму. Тут розглядається два аспекти: внутрішній і зовнішній. До внутрішнього аспекту забруднення відходами можна віднести відходи, що утворюються під час здійснення екологічного туризму. Таку проблему поводження з відходами можна усунути, оскільки планування місць передбачених для екологічного туризму, повинно включати наявність збору відходів, розташування сміттєвих баків, а також інших правил, які мають бути зазначенні для ознайомлення кожному туристу.

Більш гостру та небезпечну проблему становить зовнішній вплив забруднення відходами на розвиток екологічного туризму. Як правило, в Україні екологічний туризм найбільше здійснюється в Карпатах. Але сьогодні дуже гостро стоїть проблема поводження з відходами саме в цьому регіоні. Відповідно до Закону України «Про відходи» поводження з відходами – дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення [2]. Найчастіше жителі Українських Карпат не повністю дотримуються Закону України «Про відходи», що призводить до несанкціонованих сміттєзвалищ, забрудненню річок, водойм, забрудненню повітря, а також неестетичному вигляді узбіч лісів та ін.

До основних причин виникнення проблеми поводження з відходами в Українських Карпатах належать:

1. Відсутність екологічної поінформованості місцевого населення.
2. Мала кількість місць для твердих побутових відходів.
3. Збільшення обсягу використання полімерних відходів та пластикових пляшок.
4. Переповненість старих сміттєзвалищ
5. Недобросовісне оплачування послуг звернення побутових відходів місцевими жителями.
6. Відсутність ефективного стратегічного управління на локальному (сільських радах), регіональному та державному рівнях.

На території області Українських Карпат існує дуже мало місць для твердих побутових відходів, із них більшість перевантажені, в деяких сміттєзвалищах минув термін їх експлуатації, а інша частина не відповідає нормам екологічної безпеки. Також не всюди є централізоване збирання твердих побутових відходів. Приблизно п'ята частина населення викидає свої відходи просто на стихійні звалища.

Відсутність ефективного стратегічного управління на локальному (сільських радах), регіональному та державному рівнях є найбільш вагомою проблемою виникнення впливу незаконного поводження з відходами на розвиток екологічного туризму в Українських Карпатах. Якщо на державному рівні зроблено певні кроки в розробці загальних підходів і механізмів регулювання поводження з відходами, то на регіональному, місцевому та об'єктному рівнях великих зрушень у

цьому напрямі значно менше. Однак саме на цих рівнях слід впроваджувати економічні, соціальні, екологічні та науково обґрунтовані механізми ефективного природокористування та охорони природних ресурсів, відпрацьовувати принципи і механізми взаємодії різних органів влади, суб'єктів підприємницької діяльності, населення, громадських організацій.

До основних наслідків впливу незаконного поводження з відходами на розвиток екологічного туризму Українських Карпат належать:

- зменшення прямих фінансових вигід для збереження довкілля;
- зменшення надходжень від екологічного туризму (внаслідок зменшення кількості туристів даного регіону);
- погіршення соціально-економічного стану населення та природоохоронних територій;
- зменшення площ, які можуть бути використані для розвитку екологічного туризму;
- забруднення та неестетичний вигляд, узбіч, лісів, річок та ін.

Такі чинники негативно впливають та перешкоджають розвитку екологічного туризму в Українських Карпатах.

Тому усунення проблем незаконного поводження з відходами, які впливають та гальмують розвиток екологічного туризму в Українських Карпатах є першочерговим завданням у цій сфері.

Література.

1. Дубовіч І.А. Сучасні теоретико-методичні та практичні проблеми розвитку екологічного туризму в Україні / І.А. Дубовіч, Т.Є. Фомічева // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – Херсон: «Видавничий дім «Гельветика», 2019. – Випуск 33. – С. 162-165.

2. Закон України «Про відходи» (від 5.03.1998 № 187/98-ВР) [Електронний ресурс]. – Доступно з: <http://zakon.rada.gov.ua>.

3. Карпати-неймовірна краса України [Електронний ресурс]. – Доступно з: <https://vyshneve-rada.gov.ua/arhiv/3756-2014-06-27-05-27-02.html>

4. Сміттєзвалище в Карпатах [Електронний ресурс]. – Доступно з: <https://censor.net.ua/ua/v396077>

5. Wood M. E. Ecotourism: Principles, Practices & Policies for Sustainability [E-resources]. – Available at: <http://www.academia.edu>.